

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

KONCEPCE VĚDECKOVÝZKUMNÉ ČINNOSTI KATEDRY FINANČÍ A ÚČETNICTVÍ NA ROKY 2024-2026

Hlavní vědeckovýzkumná oblast katedry

Katedra financí a účetnictví svou odbornou činností pokrývá široké spektrum mikroekonomických i makroekonomických témat, což mimo jiné vyplývá z náplně garantovaných studijních programů a zabezpečovaných předmětů. Zastřešující oblast vědeckovýzkumné činnosti je proto nutné definovat dostatečně široce, aby byla dlouhodobě platná a zároveň se v jejím rámci mohl uskutečňovat výzkum konkrétních aktuálních témat. Hlavní oblast vědeckovýzkumné činnosti pro období 2024-2026 bude ***Finanční dimenze řízení podniků, finančních institucí a nastavení hospodářské politiky***. Výzkum bude kromě české ekonomiky zaměřen na oblast celé Evropy, kde se jako vhodné vzorky pro analýzu jeví zejména země Evropské unie, Eurozóny a země střední a východní Evropy.

Dílčí směry vědeckovýzkumné činnosti včetně personálního pokrytí

Hlavní oblast vědeckovýzkumné činnosti katedry bude dále rozpracována ve třech prioritních směrech a podpořena aplikovaným výzkumem generovaným skutečnou poptávkou z praxe.

1. ***Finanční řízení a financování podniků***

Výzkum bude zaměřen na vliv pandemie COVID-19 na ekonomickou výkonnost podniků. Klíčovými parametry, které budou výzkum strukturovat, bude průmyslové odvětví, míra koncentrace vlastnictví podniků a regionální příslušnost definovaná regiony na úrovni NUTS-3. Pro výzkum bude využita databáze Orbis, která díky svému rozsahu umožňuje vytvářet robustní datové soubory i při omezeních na dílčí odvětví, země, regiony či další charakteristiky. Ve výzkumu bude mimo jiné využita metoda Difference-in-Differences, která je nově využívána rovněž v ekonomickém výzkumu. Její hlavní výhodou oproti standardním technikám je možnost zkoumání dopadů pandemie zvláště pro jednotlivé roky bez potřeby dlouhých časových řad.

Další část výzkumu v této oblasti bude zaměřena na politiku řízení pracovního kapitálu. Hlavním cílem bude zjistit, zda typ politiky řízení pracovního kapitálu má vliv na ekonomickou výkonnost podniků. V další fázi pak bude analyzováno, zda pracovní kapitál a jeho prvky na jedné straně a kapitál potřebný k financování pracovního kapitálu na straně druhé, ovlivňují ekonomickou výkonnost podniků a zda se výsledky liší v závislosti na velikosti a odvětví podniků.

Personální zajištění: doc. Ing. Petra Ručková, Ph.D., Ing. Tomáš Heryán, Ph.D., Ing. Jana Šimáková, Ph.D., Ing. Markéta Skupieňová, Ph.D., Ing. Ivana Košťuríková, Ph.D., Mgr. Tetiana Konieva, Ph.D., prof. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D., (budoucí Ph.D. student)

2. Změny v chování a výkonnosti finančních institucí v kontextu aktuálního vývoje

Výzkum bude zaměřen na komplexní zhodnocení změn v chování a výkonnosti bank a pojišťoven ve vybraných zemích Evropy. V posledních několika letech se finanční sektor ocitl v nové situaci, kdy se banky a pojišťovny musí přizpůsobit vnějšímu prostředí. Po třech letech pandemie a současném turbulentním ekonomickém prostředí čelí finanční sektor několika novým výzvám. Cílem výzkumu bude identifikovat změny v chování a výkonnosti bank a pojišťoven s ohledem na aktuální vývoj. Výzkum bude zaměřen na následující problémy: (i) dopady pandemie COVID-19 na banky a pojišťovny v Evropě a s tím související digitalizace ve finančním sektoru, (ii) vliv měnícího se makroekonomického prostředí na banky a pojišťovny ve vybraných zemích Evropy, (iii) zdanění v bankovním sektoru, windfall tax a její vliv na finanční instituce a případné dopady windfall tax na veřejné finance.

Personální zajištění: doc. Ing. Iveta Palečková, Ph.D., Mgr. Lenka Přečková, Ph.D., Ing. Roman Hlawiczka, Ph.D., prof. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D., Ing. Irena Szarowská, Ph.D. (částečné zapojení), (budoucí Ph.D. student)

3. Makrofinanční aspekty hospodářské politiky

Ekonomický vývoj posledních let byl významnou měrou ovlivněn vnějšími šoky v podobě pandemie COVID-19, válečným konfliktem na Ukrajině nebo energetickou krizí. V konečném důsledku se pak projeví negativní jevy jako významný nárůst inflace, úrokových sazeb nebo zhoršení fiskální pozice a udržitelnosti veřejných financí. Cílem výzkumu v této oblasti bude vyhodnotit, jak účinně a efektivně reagovaly vlády a centrální banky v nastavení fiskální a měnové politiky na vnější šoky. Pozornost bude věnována také změnám ve výběru a intenzitě využití jednotlivých fiskálních instrumentů i nástrojů měnové politiky. V této souvislosti budou zkoumány strukturální prvky jednotlivých daní, zejména daňové sazby a daňové úlevy v kontextu legislativních změn. Jedním z klíčových atributů transmisního mechanismu měnové politiky jsou devizové kurzy. Pozornost proto bude věnována vlivu devizových kurzů na formování makroekonomického prostředí pro zahraničně obchodní operace podniků a pro jejich financování na mezinárodních finančních trzích.

Personální zajištění: doc. Ing. Jana Janoušková, Ph.D., Ing. Šárka Sobotovičová, Ph.D., Ing. Beata Blechová, Ph.D., Ing. Irena Szarowská, Ph.D., Ing. Jana Šimáková, Ph.D., Ing. Zuzana Szkorupová, Ph.D.

4. Realizace aplikovaného a smluvního výzkumu ve spolupráci s Institutem interdisciplinárního výzkumu a Business Gate dle poptávky

Nástroje realizace vědeckovýzkumné činnosti

Pro dosažení výzkumných cílů budou pracovníci katedry nadále pokračovat v aktivní přípravě návrhů interních i externích grantových projektů. Jako účinná metoda posílení a zkvalitnění výzkumné činnosti je vnímána spolupráce s českými i zahraničními pracovišti. Jednotliví pracovníci budou mít za úkol aktivně vyhledávat spoluautory pro konkrétní výzkumné záměry. Výsledky vědeckovýzkumných aktivit jsou spojeny se strategií publikační činnosti. Zde bude katedra jednoznačně usilovat zejména o publikování článků ve vědeckých časopisech kategorií Jimp a Jsc, které nejsou zatíženy pošramoceným renomé, podezřením z predátorských praktik a podobnými problémy. Články v ostatních časopisech budou chápány jako doplňková činnost na podporu garance a akreditace jednotlivých předmětů. Publikace v konferenčních sbornících budou omezovány na naprosté minimum, preferovány budou účasti na odborně kvalitních konferencích bez publikace ve sborníku. Vzhledem k následným problémům při publikování v některých časopisech je nezbytné velmi opatrně využívat V rozumné míře, která nebrání dalšímu publikování výsledků výzkumu v časopisech, se předpokládá také využití working paperů a preprintů. Tyto nástroje jsou sice efektivní pro včasnou a dostupnou prezentaci aktuálních výstupů vědecké činnosti a získání ohlasů a citací od zainteresované vědecké komunity, ale zároveň některé časopisy výsledné články zamítají z důvodu autoplagiátorství již zveřejněné studie. Jako podpůrné nástroje vědeckovýzkumné činnosti bude organizována mezinárodní vědecká konference a realizována účast pracovníků katedry na onsite i online seminářích a workshopech s relevantní vědeckou tematikou.

- I. Aktuálně řešené výzkumné projekty a granty
 - a. Vliv rozdělování zadržovaného zisku na likviditu firem automobilového průmyslu a turismu v období postiženém pandemií nemoci COVID-19 (projekt IP). Trvání projektu: 2023.
 - b. Politika řízení pracovního kapitálu vybraných podniků v České republice (projekt IP). Trvání projektu: 2023-2025.
 - c. Jak pandemie COVID-19 ovlivnila komerční banky a pojišťovny? (projekt IP). Trvání projektu: 2023.
 - d. Daňová politika v kontextu hmotného a procesního práva (projekt IP). Trvání projektu 2023-2024.
- II. Plánované výzkumné projekty a granty
 - a. Projekt GAČR na téma „Vliv pandemie nemoci COVID-19 na ekonomickou výkonnost podniků ve zpracovatelském průmyslu vybraných zemí Evropy“. Jako spoluřešitelské pracoviště se předpokládá katedra financí EkF VŠB-TUO.
 - b. Projekt GAČR na téma „Změny v chování a výkonnosti finančních institucí v kontextu aktuálního vývoje“
 - c. Průběžně podávané projekty SGS a IP zabezpečující zapojení akademických pracovníků a interních doktorandů do výzkumné činnosti na projektové a týmové bázi
 - d. V případě potřeby podání individuálních projektů IGS SU
- III. Zahraniční spolupráce
 - a. Důraz na spolupráci se zahraničními partnery ve vědeckovýzkumné činnosti i publikační aktivitě.

- b. Zapojování hostujících zahraničních pracovníků do vědeckovýzkumné činnosti katedry.
- IV. Uspořádání 20th International Conference on Finance and Banking (říjen 2025) s vydáním speciálního čísla partnerského časopisu (Jimp/Jsc)
- V. Zapojení studentů do vědeckovýzkumné činnosti
 - a. Zahájení studia dvou nových interních doktorandů v období 2024-2026.
 - b. Průběžné vytipování nadaných studentů navazujícího magisterského studia.

prof. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D.
14/09/2023